

Nr 940

Av fru Lewén-Eliasson m. fl., *angående ungdomens bostadsfråga.*

(Lika lydande med motion nr 732 i Första kammaren)

En viktig målsättning för vår bostadspolitik är att befrämja allsidiga samhällen. Man vill undvika att boendet blir kategoribetonat. De särskilda husen för barnrika familjer blev ett mindre gott inslag i bostadsområdet och avvecklades. För de äldre söker man finna bostadsformer som erbjuder lugn och avskildhet men inte innebär isolering från andra boende.

För en grupp har emellertid ett utpräglat kategoriboende accepterats, och det är för de studerande vid universitet och högskolor.

För båda dessa grupper, pensionärer och studenter, gäller emellertid att samhället ägnat deras bostadsfråga stort intresse — både vad gäller planering och ekonomiskt stöd.

En annan grupp, som under senare år alltmera pockat på bostadsplanerarnas intresse, är ungdomarna från tonåren och uppåt. Dessa kommer allt tidigare ut på bostadsmarknaden och efterfrågar egna bostäder. De flyttar till andra orter för studier eller arbete. Även om ingen flyttning sker, vill de ofta flytta hemifrån för att få en eftersträvad ökad »frihet». I den situationen hamnar ungdomarna inte sällan i otillfredsställande bostäder. Inneboenderummet kan ibland vara en bra lösning, men alltför ofta är så inte fallet. Och utbudet av inneboenderum minskar successivt. På vissa orter kan det erbjudas lägenheter, men då är kostnaden för stor.

I anknäpning till en del industrier har det byggts tjänstebostäder, som ibland fått en karaktär av genomgångsbostäder för unga människor. Helt annan prägel har de bostäder som i internatform erbjudes ungdomar vid folkhögskolor, yrkeskolor etc.

Av detta framgår att den icke gifta ungdomens bostadsförhållanden är mycket skiftande. Någon säker bild av läget har man inte. Bostadsräkningen vart femte år ger inte en sådan. Inte heller har man tagit reda på vad de berörda själva egentligen önskar. Anteckningarna i bostadsförmedlingarnas register angående de sökandes önskemål är inte till fyllest härvidlag. Intressanta punktundersökningar har redovisats men är av så begränsad natur att de mest kan tjäna som stimulans att få till stånd en mera allsidig utredning.

En huvudfråga, som behöver penetreras från samhällets sida, är de sociala och psykologiska konsekvenserna av att lösa ungdomens bostadsfråga efter det ena eller andra mönstret.

Den unga individen i pubertetsåldern och åren närmast därefter är ytterligt formbar. Mottagligheten för intryck är markant. Påverkan och impulser från omgivningen är av avgörande betydelse under ungdomsåren. Det sker

en prägling av individen, som har betydelse för hela livet. Även om man förstår och har respekt för de ungas frihetskraV måste samhället ändå ta ansvar för att de yttre förutsättningarna — miljön — verkar i positiv riktning. Hos ungdomarna finns inte bara en strävan att isolera sig i sin egen grupp utan också uppenbara kontaktbehov gentemot vuxenvärlden. Ungdomens bostadsfråga är följaktligen inte bara en ekonomisk eller byggnadsteknisk fråga utan har vidare aspekter.

En koncentration av ungdomsbostäder i hotellform eller liknande bör studeras mot denna bakgrund och genom samtidiga undersökningar av ungdomarnas egna önskemål. Den ökade kunskap som behöver inhämtas gäller bl. a. följande:

1) *Behovet* av bostäder för ungdom på olika typer t. ex. industriorter, kommuner med gymnasiala skolor, mångsidigt utrustade städer etc.

2) *Bostadstyper* som kan ifrågakomma, såsom smålägenheter insprängda i den vanliga bebyggelsen, elastiska lägenheter, smålägenheter i särskilda hus i kombination med mer eller mindre omfattande kollektiv service och som tidigare sagts ungdomshotell.

3) *Bostadens — lägenhetens utformning*, mått, utrustning och ljudisolering.

4) *Kostnaden* för olika boendeformer. Ungdomens värdering av bostad contra annan konsumtion. Den sannolika utvecklingen av ungdomarnas ekonomiska resurser.

5) *Ansvar*et för den framtida utvecklingen av ungdomsbostäder bör också belysas, varvid statens, kommunernas och olika arbetsgivares roll uppmärksammas.

En sådan kartläggning av olika frågor kommer att ge ett bättre utgångsläge för myndigheters och andra ställningstaganden. Sålunda blir den statliga bostadsmyndigheten bättre rustad att ge rekommendationer om bostädernas utformning av den form som finns i God Bostad. Likaså kan kommunerna få säkrare anvisningar för sina bostadsbyggnadsprogram i vad det gäller denna grupp av bostadskonsumenter.

Om man har bättre grepp om läget, kan även villkoren för långivningen utformas så, att de inte motverkar strävanden att öka utbudet av ändamålsenliga ungdomsbostäder.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att en översiktlig utredning göres i syfte att klarlägga behovet av ungdomsbostäder samt hur dessa bör planeras, byggas och förvaltas.

Stockholm den 26 januari 1968

Anna-Lisa Lewén-Eliasson (s) Sven Ekström (s) Nancy Eriksson (s)

i Stockholm